

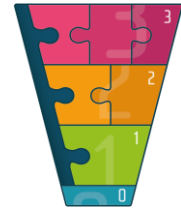
Sjekkliste for spedbarn i risiko

- Premature
- Barn med kjent diagnose eller funksjonshemming.
- Uvanlig muskeltonus – stiv eller slapp i kroppen.
- Forsinket motorisk utvikling.
- Avvikende i blikkkontakt – stirre uten å ta pause eller, unngå å møte blikk. Hikker og gulper lett når man forsøker å få ansikt til ansikt kontakt.
- Lite vitalitet i ansiktet – alvorlig, trist uttrykk, vedvarende bekymringsrynke, fravær av det sosiale smilet, må kiles eller løftes på for å få frem smil.
- Reguleringsvansker – gråt, søvn og mat er problem – både for lite og for mye.
- Dårlig trivsel - Avvikende på vekt og vekstkurver.
- Forsinket sosial utvikling – utydelig i turtaking ved 6 måneder, lite babling, lite ord, vanskelig å etablere felles oppmerksomhet omkring leker ved 12 måneder. Barn som ikke viser tydelige forventninger til voksne.
- Spedbarn som har sår eller blåmerker.
- Når barn ikke kommer til nødvendige helsekontroller, eller ikke får behandling for sykdom.
- Når småbarn ikke har klær som er i samsvar med vær og temperatur.

Det er viktig å merke seg at pga et barns ulike utviklingsfaser, er ikke varigheten på et symptom en god indikator på om det er grunn til bekymring. Et barn kan vise ulike symptomer i ulike utviklingsfaser. Det er også svært viktig å være klar over at det er en utbredt feilantakelse at spedbarn vil vise tydelige tegn hvis de er utsatt for traumer. Faktisk viser spedbarn og småbarn færre og andre symptomer på å lide overlast enn det større barn, unge og voksne gjør. (Kvvello, 2010)

Sjekkliste for førskolebarn (i barnehagen)

- Uvanlig sterk kroppslig uro sammenlignet med jevnaldrende, går fra aktivitet til aktivitet uten å samle seg, leke og utforske.
- Barn som ikke viser behov for å få trøst og nærhet.
- Eldre barn som konsekvent leker parallell-lek med yngre barn. Vansker med å ta tur.
- Barn med stor frustrasjon eller vansker med å regulere følelser.
- Barn som gjør seg usynlige, som ikke ber om oppmerksomhet, som ikke søker kontakt, som aldri lager ”trøbbel” for noen.
- Barn som er forsinket i utvikling språklig, sosialt og motorisk.
- Barn som er påfallende i kontakten, apatiske eller sosialt ukritiske.
- Barn som har ofte smerter i hodet eller magen.
- Førskolebarn som har blåmerker, brudd eller sår på kroppen.
- Barn som forteller med ord at de er utsatt for overgrep.
- Barn som gir uttrykk for at det er noe de ikke tør, kan eller vil snakke om.
- Barn som truer andre barn, som utagerer med spark, kvelertak, ørefiker og slag mot rygg, ben og bak.

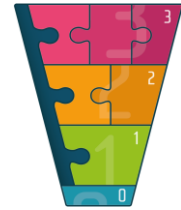
- Barn som har smerter og sårhet i underlivet.
- Barn som blir fjerne og stirrende i perioder.
- Barn som viser hyppig seksualisert adferd.
- Når barn har mye fravær fra barnehage.
- Når barn ikke kommer til nødvendige helsekontroller, eller ikke får behandling for sykdom.
- Når småbarn ikke har klær som er i samsvar med vær og temperatur.

Sjekkliste for skolebarn (skole, aktivitetsskole, fritidsklubb)

- Sterk kroppslig uro sammenlignet med jevnaldrende.
- Greier ikke å følge med i undervisningen, lav grad av mestring.
- Forholder seg ikke til regler, sosiale konvensjoner.
- Vansker med å ta tur.
- Har ikke venner.
- Ikke organiserte fritidsaktiviteter.
- Mobber eller blir mobbet.
- Gir uttrykk for å ha et lavt selvbilde.
- Utagerer aggressivt mot mennesker eller dyr, ikke respekt for voksne
- Trekker seg fra sosial samhandling, blir usynlig.
- Overvekt eller undervekt.
- Mye fravær på skolen.
- Forteller om alvorlige hendelser knyttet til vold, rus eller psykisk sykdom i hjemmet.
- Stjeler eller gjør hærverk.
- Forteller om tidligere overgrep eller hendelser som kan forstås som omsorgssvikt.
- Har eller har tidligere hatt barnevernssak.
- Pendler mellom å være klamrende og barnslig til å være sint og anklagende.
- Stikker av gårde, rømmer, gjemmer seg.
- Bli fjern, ser og hører personer som ikke er tilstede.
- Setter seg selv i fare (f.eks ved å løpe over T-banelinjen, eller motorveien)

Sjekkliste for ungdom

- Lav grad av mestring i skolen, stort fravær.
- Selvskading, spiseforstyrrelser, depresjon, angst.
- Isolert alene eller i gruppe av ungdom som ikke mestrer skolen.
- Ikke organisert fritidsaktivitet.
- Liten voksenkontakt.
- Tidlig alkoholdebut.
- Forsøker illegale rusmidler.
- Tidlig seksuell debut.
- Utsatt for seksuelle overgrep, enten som offer eller overgriper.

- Utsatt for vold enten som offer eller overgriper.
- Innblandet i kriminalitet eller hærverk.
- Blir utsatt for ekstreme straffetiltak hjemme, vold, utstøtt av familien.
- Ingen utviklingsstøtte eller trygge rammer hjemme, er i praksis uten beskyttelse og omsorg fra foreldre/voksne.

Sjekkliste for foreldre

- Ung og/eller umoden
- Aleneforelder
- Isolert, lite nettverk
- Utsatt for vold fra partner eller familie
- Lav sosioøkonomisk status
- Alvorlig konflikt mellom foreldre
- Forelder har selv blitt utsatt for alvorlig omsorgssvikt i egen barndom
- Forelder har andre barn i fosterhjem
- Alvorlig psykisk sykdom som posttraumatisk stress syndrom, tilbakevendende depresjoner, bipolar lidelse, psykoser, personlighetsforstyrrelser.
- Fysisk sykdom – med innleggelser, smerter, alvorlig funksjonssvikt, dødsangst.
- Gleder seg ikke over barnet
- Reflekterer lite over hvordan barnet har det.
- Setter egne behov foran barnets, tar ikke barnets perspektiv.
- Har en lite nyansert oppfatning av barnet sitt – han er bare snill eller bare slem.
- Er ikke bekymret for barnets uttalte vansker eller symptomer.
- Blir ikke bekymret når det påpekes at barnet utsettes for belastninger.
- Samarbeider ikke, kommer ikke på møter, holder ikke avtaler.
- Lite voksen, oppfører seg som om jevnaldrende med barnet
- Gir barnet for mye ansvar, lar barnet ta vare på familien.
- Beskytter ikke barnet mot skremmende opplevelser.
- Greier ikke å roe barnet når barnet er sint, frustrert eller redd.
- Har ikke struktur i hverdagen – eks. middag på bordet, rene klær, leggetid
- Avviser barnet når barnet søker kontakt, trenger hjelp, har det vanskelig.
- Straffer barnet på måter som krenker og skader barnets selvfølelse.
- Bruker barnet som middel for å dekke egne behov.
- Ustabil og uforutsigbar i dårlige perioder.
- Liten innsikt i egen fungering og hvordan den påvirker barnet.
- Har dårlige dager/perioder der barnet må klare seg selv.
- Når foreldre fremstår virkelighetsfjerne, forvirret eller ruset.
- Når foreldre i hovedsak er sinte, truende eller straffende i samspillet med barnet.
- Når foreldre gjennomgående ikke kommuniserer med barnet.
- Når foreldre ikke har realistiske oppfatninger av hva barnet kan mestre.
- Når foreldre avviser, ignorerer eller ikke forstår barnets følelser.